

Briesmas uzglūn arī tīmeklī: pasargājet bērnus!

Internets kļuvis par populārāko Eiropas pusaudžu un bērnu saziņas veidu. Gandrīz puse no tiem regulāri sērfo internetā gan mājās, gan skolā, gan interneta kafejnīcās un drīz vien to darīs ar mobilo telefonu palīdzību. Taču tīmeklis ir pilns apslēptām briesmām — pornogrāfija, vardarbība un rasisms sastopami neskaitāmās tīmekļa vietnēs. Kā bērnus aizsargāt, neierobežojot izpausmes brīvību un neizmantojot cenzūru? Parlaments cenšas rast atbildes uz šo jautājumu.

Jaunā paaudze, kas pieradusi apieties ar tehnikas brīnumiem, internetā jūtas kā zivs ūdenī, taču tā „dzelme” uzglūn dažādas briesmas. Bērni un pusaudži var tikt konfrontēti ar pornogrāfiska, rasistiska vai vardarbīga rakstura saturu vai kļūt par potenciāliem pedofilu upuriem čata istabās, forumos vai tiešsaistes spēlēs, kur pedofili viegli var izlikties par kādu citu.

Nesena aptauja, kas tika veikta vairākās Eiropas valstīs, uzrāda, ka 24% nepilngadīgo interneta lietotāju tajā ir piedzīvojuši seksuālu uzmākšanos. 34% čata istabu lietotāju atbildējuši, ka personas, kas tiem pazīstamas tikai caur internetu, vēlējušās ar tiem satikties, bet 22% jau ar šīm personām tikušies.

Kā aizsargāt bērnus?

Eiropas Savienība par bērnu un pusaudžu aizsardzību rūpējas jau kopš 1998. gada, pieņemot ieteikumu dalībvalstīm, kā arī uzsākot programmu „Drošāks internets”. Līdz ar jaunu tehnoloģiju parādīšanos līdzšinējā stratēģija tomēr bija jāpārskata.

Jaunais ieteikums patlaban tiek izskatīts Parlamenta otrajā lasījumā (t.i., Parlaments un Padome jau to vienreiz izskatījuši un ieteikuši grozījumus). 21. novembrī Eiropas Parlamenta rīkotajā konferencē eirodeputāti un eksperti apspriedās par to, kā labāk aizsargāt bērnus, neierobežojot izpausmes brīvību. 28. novembrī Kultūras komiteja gandrīz vienbalsīgi pieņēma franču deputātes *Marielle de Sarnez* ziņojumu par jauno ieteikumu.

Saskaņa ar ziņojumu bērnu aizsardzības stratēģija jāizvērš 3 līmenos:

- Audiovizuālo pakalpojumu un tiešsaistes informācijas pakalpojumu nozarei jāizveido efektīvas un vienkāršas filtrēšanas sistēmas, kā arī tīmekļa vietņu klasifikācijas sistēmas, izmantojot vienotus standartus.
- Jārīko iedzīvotāju informēšanas kampaņa Eiropas mērogā, izmantojot visus komunikācijas līdzekļus, lai brīdinātu sabiedrību par internetā sastopamajām briesmām un par izrietošajām soda sankcijām.
- Jāizveido Eiropas ‘karstā līnija’, kas atvieglotu sūdzību iesniegšanu

un informēšanu par kaitnieciska satura mājas lapām. Šāda veida līnijas jau ar lieliem panākumiem darbojas vairākās dalībvalstīs — 2005 gada ar to palīdzību iestādes saņēma ap 65 000 zvanu.

Varbūt pat iespējams ierīkot īpašu otrā līmeņa domēnu, piemēram, .KID (bērns), kurā drīkst reģistrēties tikai tie tīmekļa vietņu īpašnieki, kas apņēmušies ievērot nepilngadīgo tiesības un pārkāpuma gadījumā pakļaujas soda sankcijām? Parlaments lūdz Komisiju izpētīt šo iespēju.

Eiropas Parlaments par ziņojumu pilnā sastāvā balsos decembra plenārsesijā. Bērnu un pusaudžu tiesību aizsardzībā jāiesaistās visiem, tomēr, kā Parlaments norāda: „Profilakse un stingrāka vecāku uzraudzība vienmēr būs labākā aizsardzība pret draudiem internetā.”